


Gradska Galerija Bihać



FIKRET LIBOVAC

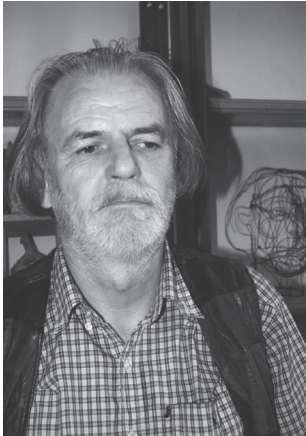
26. juni – 17. juli 2014.

Izdavač: Gradska galerija Bihać, www.ggbihac.ba

Za izdavača: Nermin Delić

Štampa: GRAFIČAR Bihać

Tiraž: 300 primjeraka



FIKRET LIBOVAC

Rođen 1957. godine u Prijedoru, Bosna i Hercegovina. Diplomirao na Akademiji likovnih umjetnosti u Sarajevu 1984. godine. Na istoj akademiji završio i post-diplomske studije. Profesor na Akademiji likovnih umjetnosti u Sarajevu. Član ULUBiH-a. Živi i radi u Sarajevu.

Fikret Libovac spada u red najznačajnijih bh. likovnih umjetnika, mada je po vlastitoj prirodi, više sklon da radi u miru svog ateljea, nego što ga zanima vlasitit umjetnički PR, čemu su danas umjetnici i previše skloni. Nekad se lik samog umjetnika nameće kao veći od njegovog djela, što je pogubno za umjetnost a kratkoročno nazoviprofitabilno za samog umjetnika. Mada bi se moglo reći sve osim da Fikret Libovac nema biografiju jednog harizmatičnog umjetnika. Od bitnika iz sedamdesetih do borca Armije BiH u devedesetim, i, na kraju, vrhunskog kipara čija je izložba u Collegium Artisticumu u Sarajevu, prije nekoliko godina, bila jedna od najboljih, najvećih kulturnih događaja, što se tiče moga sjećanja. Sa te izložbe pamtim dosta toga, ali i najupečatljivije „statue“ zapaljenih kuća i džamija, koje su uhvaćene u momentu dok gore, a napravljene su od kartona, zato sam stavio statue u navodne znake. Napravljene su od materijala najpodložnijeg vatri i ratnom ognju. Na nekim artefaktima džamije i kuće se gotovo spajaju, te ih je nemoguće razlikovati, bez da tu trebamo neki tzv. ideološki linijar kojim ćemo odrediti granicu između svetog i profanog. To su istinski potresne statue, gdje plamen može imati oblik lista ili krošnje drveta, stvarajući tako jednu fatalističku sliku ovih naših prostora i ljudskih života, u kojima je smrt sastavni (organski) dio igre, da se poslužim fudbalskom metaforom. Ptice Fikreta Libovca su stvarne i fantastične istovremeno. Da nema skulptura sa kavezima, njegove ptice bi bile bliske rajskim stvorenjima satkanim od krvi i mesa. Slika nekog paganskog raja gdje i dalje dominira čulnost i tjelesnost. Drhtavi kavezi su kontrapunkt pticama raširenih krila koje kruže oko kaveza, tako sam vidio jednu njegovu izložbu. Ptice Fikreta Libovca su snažna, čista i veselo-tužna bića. One vjerovatno mogu biti i metafore onih ptica iz djetinjstva kojima smo se divili dok lete zrakom, ili mogu izražavati bjelosvjetsku tugu zarobljenog i sputanog stvorenja. Nigdje se ne može pobjeći od tjeskobne realnosti,

čak ni podražavajući svijet pernatih stvorenja, koja jedino znaju šta znači osjećaj slobode. Treba se pokloniti pticama i onom ko ih je iz carstva mašte, iz razbarušenih maglovitih krošanja, prenio u ovaj naš svijet, i učinio nas, barem za trenutak, oslobođenim gravitacije.

Faruk Šehić, odlomak teksta iz kataloga izložbe „Mojoj Krajini“, Admir Mujkić i Fikret Libovac; Gradska galerija Bosanska Krupa, 2013. godina

Libovac priča, na prvi pogled sretnu, razigranu i veselu priču kroz cvrkut i let ptica rađenih prejasnim i izravnim likovnim jezikom. Dakako da je teškoća u umjetnosti dati kao iznenađenje dobro poznate stvari, ali ovim radovima Fikret će iznenaditi i onoga koji je bio upoznat sa njegovim dosadašnjim djelovanjem. U leksičkom smislu, njegovo djelo postaje jedinstvena cjelina, unutar koje se umnožavaju asocijacije koje ovise o imaginativnoj moći samog promatrača. Tako će netko pomisliti da su njegove ptice feniksovske i najavljuju novo rađanje, jer su u gnijezdima jaja koja će dati novo potomstvo. Netko će, opet, pomisliti da su njegove ptice žalosne, jer su u kavezu, a potvrdu tome naći će u nekim vjerovanjima u kojima ptica i predstavlja žalovanje.

Nastojeći pronaći ključeve značenja njegova djela, potrebno je poznavati životni put i razmišljanja Fikreta Libovca. Tada se tek ima smisla razgovarati o njegovom djelu. Na ovom mjestu pada mi na um briljantan zapis F. Nietzschea: „Nedostatak mita u svakoj kulturi znači gubitak vlastite zdrave, prirodne stvaralačke moći; tek mitovima obavijen obzor zaokružuje cjelovito kulturno gibanje k jednom jedinstvu... Zamislite to nepravilno tumaranje umjetničke mašte pustopašno bez uzda ikakva zavičajna mita. Zamislite kulturu koja nema čvrsta i sveta prasjedišta, već je osuđena crpsti sve mogućnosti i bijedno se hraniti plodovima svih kultura.“

I, ustvari, cijela je mudrost umjetnika sadržana u umješnosti rada na jeziku, na pažljivom građenju bliskosti, a ne sličnosti. Inicijacija njegovu djelu svakako nosi autobiografsku komponentu, naročito ono proživljeno i doživljeno u posljednjem ratu. Stoga je i simbolizam potrebno tražiti kroz Fikretovu Bosnu koju on živi na jedan sebi svojstven način. Samo u njegovoj Bosni otrgnuta grana sa podivljale šljive iz napuštenog voćnjaka može postati umjetničko djelo. Samo u njegovim rukama žica može pričati priču o stoljećima koja su prošla, o Dobrim Bošnjanima koji su tu živjeli i živjet će.

Nermin Delić, odlomak teksta iz kataloga izložbe „Ribe i ptice“, Admir Mujkić i Fikret Libovac; Gradska galerija Bihać, 2010. godina

Libovac je umjetnik srednje generacije u čijoj se likovnoj individualnosti izrazito očituje intermedijalna dvojnost između slikara i vajara. To zabranjeno mjesto umjetničke pedagogije, kroz koju je Libovac školovanjem prošao, postaje važno formativno jezgro kako likovne prakse tako i borbe za individualni put osvajanja umjetničke slobode. Posebno je to bilo izraženo tokom 80-tih godina, kada je, u vrijeme stupanja na likovnu scenu, kojom vlada nova slika, ovaj umjetnik već artikulirao svoju poetiku; u vidu bojene skulpture, retoričnosti i sceničnosti prizora, simbolizacije likovnog objekta i asimilacije galerijskog prostora u strukturu radova. No tada su volumeni bili još napeti, mase, iako bojene, razigrane i prostorno dislocirane i kinetički harmonizirane, još uvijek imaju punoću. Plastičko jezgro skulpture još uvijek je čvrsto zbijeno. Puna plastika ljudskih glava uokvirena je u kubus, ptice su u kavezima, tijelo skulpture zarobljeno je u ekspresivnim plohama svoje modernističke opne. Gravitacija vuče predmete prema dnu. Formativni prelom nastaje s većim unošenjem slikovnih, tačnije crtačkih elemenata u strukturu rada. Oprostorenost linije upotrebom žice daje skulpturama prozračnost. Struktura volumena, njegova konstruktivna bit, postaju čitljivi. Nosilac postaje likovni znak apsorbirajući u sebe okolni prostor. Jezgro skulpture se oslobađa. Voajeri/promatrači ključ su cijele postavke i smisao trenutne preokupacije autora. Linearnim prostornim crtežom od žice izvedena su gola ženska tijela, čiju skrivenu opscenost tajno, kroz ključaonicu, promatraju oči voajera. Zabranjeni pogled. Pogled u funkciju želje, rekao bi Lacan. Percepcija nije u meni, ja vidim izvana, percepcija je na predmetu koji zahvaća, rekao bi Merieau-Ponty. Obnažene dame smještene su između dva uramljena stakla ispred voajera koji sa zida, iz rama dovratnika gleda prizor kroz ključaonicu. Zaključani pogled. Lock, kako bi ovu stvar imenovao savremeni britanski skulptor Deacon. Propuštanje pogleda kroz prepreku. Čitav ovaj prizor posmatramo mi, posjetioci izložbe. Voajeri voajerskog prizora. Dvostrukost pogleda. Ponovno svjetlost projicira sjenke na zidu. Prizor se usložnjava: pojave naše sjenke i odraza čitavog prostora u staklu ispred nas. U komornom prostoru za strop obješeni okrugli komadi ogledala sa svoje površine na zid reflektiraju likove. Čitav prostor se blago leluja. Pogled klizi po zidovima. Lagano gubimo tlo pod nogama. Gubitak gravitacije. Svečanost motrenja.

Aleksandar Aco Adamović, odlomak teksta „Linije i sjenke, topisi i struktura percepcije“; katalog izložbe Fikret Libovac, BKC Tuzla, 2000. godina